

Den svenske Dreyer-Film i Gaar

Georg Rydeberg og Wanda Rothgardt
i Filmen.

I Gaar fik man den svenske Carl Th. Dreyer-Film, „To Mennesker“, set i København. Den fremførtes i World Cinema ved en Eftermiddagsforestilling, arrangeret af det flittige „Danske Filmsamfund“, og for et Publikum, der naturligvis var nysgerrig efter at erfare Grunden til Filmens kranke Skæbne i Sverige, hvor den kun har opnaaet ganske faa Opførelser. En Dreyer-Fiasko kan naturligvis for specielt Filminteresserede have ganske samme Sensations-Karakter som en Dreyer-Sukces.

Dette antydedes af en Indleder til Fremførelsen, som yderligere fastslog, at det meste af den danske Instruktørs tidligere Produktion har haft en uheldig Start, men er endt med at blive anerkendt som stor Kunst. Lad det være tilføjet: om ikke af alle, saa af en Del.

„To Mennesker“ kan dog næppe vente senere Oprensning. Filmens Dreyerske Egenart bestaar denne Gang i den Omstændighed, at den udspilles i enkel Stue og mellem kun to Personer, hvilket selvsagt kan udgøre et særdeles interessant Eksperiment af en Film-digter. Men naar disse to Personer sluttelig begge begaar Selvmord, og dette forløber under fuldkommen Lige-gyldighed for enhver, der ser paa det, saa maa det være noget kunstnerisk i Vejen. Carl Th. Dreyer, der selv er utilfreds med Filmen, skyder ganske vist Skylden for Fiaskoen paa Filmens svenske Producent. Dermed klarer han det, dog ikke helt for sig.

Alligevel er det dog mindst Instruktionen eller Spillet, det er mest galt med, det er Handlingen. Den drejer sig om en ung Lægevidenskabsmand, der har skrevet en Afhandling, hvis epokegørende Indhold en ældre Kollega paastaar er ham frastjaaet. Kollegaen findes myrdet i sit Hjem, samtidig med at det erfare, at den unge Doktors Hustru har staaet i Forhold

til ham. Hvem kan da sandsynligvis være Morderen? Den unge Læge, ikke sandt? Men hvem er det virkelig? Hans Hustru. Thi hun er af Kollegaen blevet truet til ikke blot til ham at udlevere Mandens Afhandling — saaledes at det altsaa er Kollegaen, der staaer som Tyven — men ogsaa til at hengive sig til ham en sidste Gang. Midt i disse tragiske Ulykker ser de to forelskede Ægtefæller ingen anden Udvej end at tage Gift og dø sammen i Skønhed.

Skønt Historien hovedsagelig oprulles gennem Samtaler i Hjemmet mellem Ægtefællerne og altsaa gaar stik imod den sædvanlige Regel for filmisk Udtryk, ligger Fejlen ikke saa meget i den Ting. Slutscenen af „Bjerg Eyvind“-Filmatiseringen i sin Tid blev jo trods sit kun To Personers-Spil af gri-bende Virkning, fordi Opgørs-Spændingen var forment af en stor Digter, og det samme blev af samme Grund Filmatiseringen af Strindbergs „Dødedansen“, hvor der jo ogsaa nærmest er Tale om Sammenstødet, Sjælekampen, mellem to Personer. Netop Manglen paa lidenskabelig Dramatik maa da vel nok være Hovedgrunden til Carl Th. Dreyers Uheld med „To Mennesker“. Filmen burde have haft sin Kraft sat ind i Anslaget imod den unge Doktor, Komplottet mod hans Ære, hans Stolthed's voldsomme Reaktion, hans Jalousis Flammeudbrud. Men ikke Tale om at man ser noget videre i den Retning. Enhver er straks klar over, at den ædle Mand, Georg Rydeberg fremstiller, aldrig har begaaet noget Mord, bliver hurtigt klar over, at det er den ædle Wanda Rothgardt, Hustruen, der har begaaet det som et Offer, og Konfliktent fortynedes, fordi disse to ser lige ædle, lige forelskede og lige tilbøjelige til blot at ævle sammen hele Filmen igennem i Stedet for at slaa Gnister af hinanden i en Fyrværkeri-Dialog. Saa omhyggeligt er Dramaet, der burde ske indenfor Carl Th. Dreyers Dagligstue, holdt udenfor den, at Filmens Karakter af Konversationsforestilling virker næsten søvndyssende. Man vækkes egentlig først af Dvalen ved den Omstændig-

hed, at foruden Konen ogsaa Manden tager sig af Dage. Hvorfor nu det? Hvorfor denne Kærlighed i den Grad uden ordentlig Motivering, at den trods de Optrædendes Velklædthed, især Rydebergs velpressede Bukser, bringer Tanken hen paa „Kærlighed uden Strømper“?

Dreyer har ladet sine to Personer bevæge sig i et antageligere Tempo end Personerne i „Vredens Dage“. Der er ogsaa tydeligt neddæmpet paa tidligere Dreyer-Films opstyltede Stillisering trods Georg Rydeberg, der med sin Svaghed for Affektation holder sig til den adstadige Rytme, og Wanda Rothgardt, der smittes af Rydebergs Spillemaade og teer sig ligesaa udvendig.

Selvfølgelig er en Film som „To Mennesker“ saa udenfor det almindelige, langt fra uinteressant. Men „Dansk Filmsamfund's“ Medlemsblad har nok alligevel Ret, naar det selv mener, at Opførelsen her i Gaar foruden at være den første i Danmark ogsaa bliver den sidste.